
Kan strøm lindre kroniske smerter?

PODKAST

Asbjørn J. Fagerlund og medarbeidere har i en artikkel i Tidsskriftet nr. 21/2013 gjennomgått fem studier der behandlingseffekten av transkranial likestrømsstimulering på kroniske smerter er undersøkt. Smertetilstander med varighet over 12 uker betegnes som kroniske, og det mangler effektiv behandling for mange av dem, f.eks. fibromyalgi. Det har både personlige konsekvenser, i form av depresjon og redusert livskvalitet, og samfunnsmessige konsekvenser, i form av stort trykk på velferdssystemene.

Mulig

langtidseffekt

- I studiene varierer behandlingseffekten fra halvering av smerten til ingen smertereduksjon. Forskjellene kan forklares ved at det ble inkludert svært

forskjellige pasientgrupper. I to av studiene fulgte man pasientene i tre uker etter avsluttet behandling og fant at gruppen som fikk aktiv behandling også da hadde mindre smerte enn dem som hadde fått placebo. Dette er av særlig interesse, siden mulig langtidseffekt kombinert med få bivirkninger ofte trekkes frem som hovedstyrke ved behandlingsmetoden, sier Fagerlund.

Transkranial likestrømsstimulering gjøres ved at man fester to eller flere elektroder til hodebunnen, og det sendes strøm gjennom disse i 10-30 minutter. Plasseringen bestemmes av hvilke deler av hjernen man ønsker å stimulere. Strømstyrken er svært lav, 1-2 mA. Til sammenlikning kan strømstyrken ved elektrokonvulsiv behandling være 900 mA, men med varighet på noen sekunder.

Få og små studier

- Behandlingen kan potensielt brukes ved epilepsi, alvorlig depresjon og rusavhengighet. I tillegg kan stimuleringen bedre motorisk funksjon etter hjerneslag og hukommelsesfunksjon ved Alzheimers sykdom. De få studiene som finnes har imidlertid både få deltakere og kort oppfølgingstid. Det er derfor behov for videre klinisk utprøving, sier Fagerlund.

Overlege og førsteamanuensis Kristian Bernhard Nilsen etterlyser i en lederartikkel mer forskning på ikke-medikamentell smertebehandling.

- En større satsing på fokusert forskning av høy kvalitet kan potensielt hjelpe svært mange pasienter – dels ved at adekvat behandling raskere vil kunne tas i bruk i helsevesenet, og dels ved at nye teknologiske metoder uten behandlingseffekt trolig ikke vil få grobunn i det alternative helsemarkedet, skriver Nilsen.

Publisert: 12. november 2013. Tidsskr Nor Legeforen.

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. mars 2026.